

*Załącznik do uchwały nr XXXIII/241/2017
Rady Powiatu Wągrowieckiego
z dnia 26 lipca 2017 roku*

**PROGRAM NA RZECZ
ZATRUDNIENIA
W POWIECIE WĄGROWIECKIM
DO 2020 ROKU**

Wągrowiec, lipiec 2017

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
I. Program Na Rzecz Zatrudnienia a inne dokumenty strategiczne	4
II. Diagnoza sytuacji na rynku pracy	10
III. Cele, zadania i działania Programu	30
IV. Źródła finansowania Programu	36
V. Monitoring realizacji Programu	38

Wprowadzenie

Program Na Rzecz Zatrudnienia w Powiecie Wągrowieckim do 2020 roku jest realizacją ustawowego zadania samorządu powiatowego w obszarze rynku pracy. Zgodnie z zapisami przepisów prawa regulujących zasady kreowania i realizacji polityki rynku pracy oraz określających zadania samorządu powiatowego, program aktywizacji lokalnego rynku pracy i promocji zatrudnienia oraz przeciwdziałania bezrobociu powinien stanowić podstawowe wytyczne i plan działania dla tych organów i instytucji samorządowych, które mają wpływ na lokalny rynek pracy.

Niniejszy *Program* został przygotowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu – jednostkę organizacyjną samorządu powiatowego – realizującą w imieniu tego samorządu zadania z obszaru rynku pracy. Do konsultacji założeń programu zaproszono szerokie grono potencjalnych beneficjentów: samorządy lokalne, pracodawców, Powiatową Radę Rynku Pracy, instytucje oświatowe.

Założenia programu opierają się na aktualnym stanie prawnym i dostępnych narzędziach i formach wsparcia. Jednak z uwagi na planowane zmiany w tym zakresie, cele i zadania mają charakter otwarty, by nie kolidowały z potencjalnymi nowymi narzędziami i ewentualnymi zmianami w funkcjonowaniu instytucji rynku pracy.

Otwarty charakter *Programu* pozwoli także na jego modyfikację oraz dostosowanie do zmian na rynku pracy w przypadku wystąpienia takiej konieczności. Dynamiczne procesy zachodzące na rynku pracy wymagają stałego monitoringu i odpowiadania na jego zmieniające się potrzeby.

I. Program Na Rzecz Zatrudnienia a inne dokumenty strategiczne

Podstawy formalno-prawne do opracowania Programu

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Podstawowym dokumentem do opracowania Powiatowego Programu Na Rzecz Zatrudnienia jest ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W myśl postanowienia art.9 ust.1 pkt.1 tej ustawy, opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, o której mowa w odrębnych przepisach, jest zadaniem samorządu powiatowego.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym

Dodatkowym dokumentem o charakterze podstawowym do przygotowania Powiatowego Programu Na Rzecz Zatrudnienia jest ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym. Zgodnie z art.12 ust.9c tej ustawy, uchwalanie powiatowego programu przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy leży we właściwościach rady powiatu.

Inne dokumenty wyznaczające kierunki działań na rynku pracy rzutujące na zapisy Programu

Przyjęte cele i zadania realizacyjne niniejszego Programu pozostają w spójności ze strategicznymi dokumentami nadrzędnymi, obowiązującymi na różnych poziomach decyzyjnych, tj. dokumentami wspólnotowymi europejskimi, krajowymi oraz regionalnymi. Stanowią one podstawę wpływającą na ostateczny kształt i zakres Programu Na Rzecz Zatrudnienia w Powiecie Wągrowieckim do 2020 roku.

* * *

Podstawowym dokumentem europejskim wyznaczającym cele państwom członkowskim w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego oraz wzrostu konkurencyjności gospodarki była **Strategia Lizbońska**, której kluczowy element stanowiła **Europejska Strategia Zatrudnienia**. Wyznacza ona na poziomie Unii Europejskiej najważniejsze wyzwania i dążenia w zakresie rozwoju zasobów ludzkich, w szczególności obejmujących politykę zatrudnienia. Nową strategią gospodarczą Unii Europejskiej jest *Europa 2020*, w której znalazły się założenia Europejskiej Strategii Zatrudnienia.

Strategia EUROPA 2020

Dokument *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu* został przyjęty w czerwcu 2010 r. przez państwa Unii Europejskiej (UE). Jest to strategia na okres od 2010 do 2020 roku, której cele wykraczają poza pomoc w wyjściu z kryzysu gospodarczego państwom UE, obejmując także korektę europejskiego modelu wzrostu gospodarczego. Strategia *Europa 2020* obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dla realizacji priorytetów wyznaczono nadrzędne, powiązane ze sobą cele. Wśród nich, z perspektywy rynku pracy istotne są trzy, uwzględnione jako kierunkowe w niniejszym dokumencie:

1. zatrudnienie - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75% w UE, a dla Polski 71%;
2. edukacja - liczbę osób przedwcześnie kończących edukację szkolną należy ograniczyć do poziomu poniżej 10% w UE i 4,5% w Polsce, a osób zdobywających wyższe wykształcenie podnieść do poziomu powyżej 40% w UE i 45% w Polsce;
3. solidarność społeczna i ograniczenie ubóstwa - należy ograniczyć liczbę osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln w skali Europy i o 1,5 mln w Polsce.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Z uwzględnieniem celów i priorytetów Strategii *Europa 2020* została opracowana *Strategia Rozwoju Kraju 2020*, której celem głównym jest *zrównoważony rozwój kraju oraz poprawa jakości życia ludności*. Strategia wskazuje na trzy obszary: *Sprawne i efektywne państwo; Konkurencyjna gospodarka; Spójność społeczna i terytorialna* - w ramach których wyznaczono cele i priorytetowe kierunki działania.

Rozwój kapitału ludzkiego stanowi jedno z kluczowych zagadnień Strategii Zatrudnienia. W ramach tego celu priorytetowymi kierunkami interwencji publicznej są:

1. zwiększenie aktywności zawodowej, poprzez wzmacnianie czynników skłaniających do zatrudnienia oraz utrzymania aktywności na rynku pracy;
2. poprawa jakości kapitału ludzkiego, poprzez rozwój różnych form opieki i edukacji wczesnoszkolnej, podnoszenie kwalifikacji kadr, upowszechnienie kształcenia ustawicznego;
3. zwiększanie mobilności zawodowej.

Z perspektywy Strategii Zatrudnienia obszar *Spójność społeczna i terytorialna* zawiera także istotne cele i kierunki rozwoju, takie jak: integracja społeczna, standardy usług publicznych czy terytorialne równoważenie rozwoju.

Program Na Rzecz Zatrudnienia w Powiecie Wągrowieckim do roku 2020 jest komplementarny z krajowymi dokumentami strategicznymi i odnosi się głównie do dwóch obszarów strategicznych

wskazanych w *Strategii Rozwoju Kraju 2020: Konkurencyjna gospodarka oraz Spójność społeczna i terytorialna*.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Celem głównym *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020* jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. W *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego* wskazano 5 celów szczegółowych o strategicznym znaczeniu dla rozwoju kapitału ludzkiego w kraju, a co za tym idzie województw i powiatów. Są to:

- Cel 1. Wzrost zatrudnienia;
- Cel 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie efektywnego funkcjonowania osób starszych;
- Cel 3. Wzrost spójności społecznej;
- Cel 4. Poprawa stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej;
- Cel 5. Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Program Na Rzecz Zatrudnienia w Powiecie Wągrowieckim do 2020 roku szczególnie wpisuje się w Cel 1, 2 i 5.

Krajowy Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015–2017

Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (zawierający zasady Europejskiej Strategii Zatrudnienia) uzupełniając inicjatywy samorządu na różnych szczeblach, stanowi podstawę dla podejmowanych przez Państwo działań w zakresie szeroko pojmowanej promocji zatrudnienia, ograniczania negatywnych skutków bezrobocia oraz wspierania aktywizacji społecznej. Dokument ten zawiera trzyletnią perspektywę realizacyjną, która pozwala na pełniejsze monitorowanie działań, służących realizacji polityk rynku pracy, podejmowanych w jego ramach, mających zazwyczaj okres realizacji znacznie wykraczający poza roczne ramy.

Wyzwania ujęte w KPDZ dotyczące ograniczenia wysokiego bezrobocia oraz podejmowania i realizacji działań mających w szczególności przyczynić się do wzrostu zatrudnienia oraz do podniesienia m.in. poziomu spójności społecznej, mierzonej wskaźnikiem zatrudnienia i stopą bezrobocia odnoszą się do wszystkich województw i powiatów.

Diagnoza sytuacji na rynku pracy oraz prognozy zatrudnienia, jak i zapisy pochodzące z obowiązujących dokumentów rządowych pozwoliły na obranie w KPDZ jako cel ogólny - zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem (do 68,1% w 2017 r. - dla osób w przedziale wieku 20-64 lata), czemu sprzyjać ma osiągnięcie celów dodatkowych: zmniejszenie stopy bezrobocia ogółem i zwiększenie wskaźnika aktywności zawodowej. Wspomniane cele (zarówno ogólny, jak i dodatkowe) są realizowane za pomocą działań kierunkowych zgrupowanych w dwóch obszarach priorytetowych, którymi są:

1. zwiększenie efektywności zarządzania rynkiem pracy w celu wsparcia wzrostu zatrudnienia,
2. zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy.

Program Na Rzecz Zatrudnienia w Powiecie Wągrowieckim do 2020 roku wpisuje się swymi założeniami we wszystkie działania kierunkowe przypisane do dwóch powyższych obszarów priorytetowych w KPDZ 2015-2017, mianowicie:

1. Rozwijanie innowacyjnych polityk rynku pracy,
2. Wspieranie tworzenia partnerstw na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym,
3. Sięganie po niewykorzystane zasoby na rynku pracy (bierni zawodowo, ukryte bezrobocie na wsi) oraz uzupełnienie istniejących niedoborów na rynku pracy poprzez imigrację zarobkową,
4. Wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy,
5. Wspieranie systemu edukacji zawodowej, ustawicznej oraz uczenia się przez całe życie,
6. Wspieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, osoby niepełnosprawne),
7. Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorach gospodarczych o wysokim potencjale wzrostu zatrudnienia oraz w sektorze ekonomii społecznej.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020.

Uwarunkowania społeczno-gospodarcze i zmiany zachodzące w obszarze kraju i regionu, w tym w zakresie polityki rynku pracy, determinują ramy Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Zawarte w niej cele strategiczne: 7. *Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia* oraz 8. *Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa* stanowiły wytyczną dla opracowania Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020 i bezpośrednio rzutują na zapisy Programu Powiatowego.

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020

Dokument ten jest uszczegółowieniem Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku w zakresie polityki społecznej i wyznacza główne kierunki rozwoju i wdrażania polityki społecznej w województwie wielkopolskim. Zapisy ujęte w celach strategicznych: 1. *Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu*; 4. *Zwiększanie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie*; 5. *Zwiększenie spójności województwa*; 6. *Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu* - mają znaczący wpływ na wyznaczanie kierunku rozwoju społecznego w powiatach Województwa Wielkopolskiego. Priorytety Strategii Polityki Społecznej ukierunkowane są na działania, mające na celu zaspokojenie potrzeb poszczególnych grup mieszkańców, w ramach uczestnictwa w różnych wymiarach życia społecznego między innymi w: edukacji, pomocy społecznej oraz rynku pracy.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 - 2020 (WRPO 2014+)

WRPO 2014+ określa kierunki interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Województwie Wielkopolskim w latach 2014 – 2020. W odniesieniu do Programu Na Rzecz Zatrudnienia

w Powiecie Wągrowieckim do 2020 roku szczególne znaczenie mają działania w ramach osi priorytetowych WRPO 2014+, finansowanych ze środków EFS, tj.:

- Osi priorytetowej 6. Rynek pracy,
- Osi priorytetowej 7. Włączenie społeczne,
- Osi priorytetowej 8. Edukacja,

a także niektóre działania możliwe do realizacji w ramach Osi priorytetowej 9. Infrastruktura dla Kapitału Ludzkiego, finansowanej ze środków EFRR.

Strategia Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego 2001 - 2020

Misją tej Strategii jest nakreślenie powiatu wągrowieckiego jako obszaru trwałego rozwoju społecznego - gospodarczego, zgodnego z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego, dostosowanego do wyzwań cywilizacyjnych XXI wieku i wymogów Unii Europejskiej.

Program na Rzecz Zatrudnienia w Powiecie Wągrowieckim do 2020 roku bezpośrednio wpisuje się w Cel strategiczny I - *Trwały rozwój lokalnego rynku pracy w sferze produkcji i usług komercyjnych oraz wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności i konkurencyjności rolnictwa oraz wielofunkcyjnego rozwoju*, a także w jeden z czterech sformułowanych programów strategicznych działań: *Wzrost atrakcyjności powiatu dla lokalizacji inwestycji, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości jego mieszkańców.*

W ramach tego programu strategicznego Program Powiatowy koresponduje bezpośrednio z dwoma podjętymi przez Radę Powiatu Wągrowieckiego - Celami Operacyjnymi:

1. Tworzenie jak najlepszych warunków dla funkcjonowania istniejących firm i lokalizowania się nowych inwestorów;
2. Tworzenie jak najlepszych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2020

Przyjęta przez Radę Powiatu Wągrowieckiego Strategia, określa jako preferencję strategiczną *osiągnięcie optymalnego stopnia spójności społecznej mieszkańców Powiatu Wągrowieckiego*. W dokumencie tym poszczególne zadania strategiczne są określone do wyznaczonych grup społecznych tj.: dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne, seniorzy, osoby z wysokiego ryzyka socjalnego.

Program Na Rzecz Zatrudnienia w Powiecie Wągrowieckim do 2020 roku wpisuje się w powyższą Strategię poprzez następujące cele operacyjne tam ujęte:

DZIECI I MŁODZIEŻ

- DOMENA 1. Funkcjonowanie rodziny - cel operacyjny A. Wzmacnianie potencjału rozwojowego rodziny;
- DOMENA 3. Partycypacja / aktywność społeczna - cel operacyjny A. Przygotowanie młodzieży do aktywnego i odpowiedzialnego funkcjonowania w świecie dorosłych;

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

- DOMENA: 2. Położenie materialne - cel operacyjny B. Rehabilitacja i aktywizacja zawodowa oraz łagodzenie skutków bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych;

- DOMENA: 3. Edukacja - cel operacyjny B. Zwiększenie dostępności programów edukacyjnych służących zmianie kwalifikacji zawodowych niepełnosprawnych oraz nabywaniu przez nich umiejętności niezbędnych w uruchamianiu działalności gospodarczej;

KATEGORIE WYSOKIEGO RYZYKA SOCJALNEGO

- DOMENA: 1. Funkcjonowanie gospodarstwa domowego i rodziny - cel operacyjny A. Tworzenie / wdrażanie programów służących budowie systemu wczesnej sygnalizacji zagrożeń i mechanizmów wczesnej interwencji w obszarach wysokiego ryzyka socjalnego.

II. Diagnoza sytuacji na rynku pracy

Sytuacja demograficzna powiatu wągrowieckiego

Powiat Wągrowiecki położony jest w północno-wschodniej części Województwa Wielkopolskiego. Graniczy z powiatami: gnieźnieńskim, poznańskim ziemskim, obornickim, chodzieskim, pilskim, żnińskim oraz nakielskim. Powiat Wągrowiecki składa się z 7 gmin: gminy miejskiej Wągrowiec, 2 gmin miejsko-wiejskich: Gołańcz i Skoki oraz 4 gmin wiejskich: Damasławek, Mieścisko, Wapno, Wągrowiec. Powiat wągrowiecki zamieszkiwany był według stanu na 31.12.2016 roku przez 69960 osób. Z ogółu ludności 47,16% to ludność zamieszkała w mieście (32991 osób), 52,84% to ludność zamieszkała na wsi (36969 osób). W porównaniu z 2010 rokiem procentowy udział ludności mieszkającej w mieście nie zmienił się i wynosi dokładnie tyle samo (47,16%).

Ludność w powiecie w latach 2010 – 2016

Jednostka terytorialna	2010		2011	2012	2013	2014	2015	2016		wzrost/spadek	
	og.	k.	og.	og.	og.	og.	og.	og.	k.	og.	k.
Powiat wągrowiecki	69454	34959	69579	69775	69837	69887	69900	69960	35220	+506	+261
m. Wągrowiec	25338	13071	25313	25276	25178	25266	25295	25437	13135	+99	+64
gm. Damasławek	5633	2872	5601	5603	5600	5566	5558	5482	2778	-151	-94
m i gm. Gołańcz	8532	4210	8546	8566	8547	8519	8417	8389	4130	-143	-80
m. Gołańcz	3387	1710	3408	3431	3413	3397	3356	3321	1673	-66	-37
gm. Gołańcz	5145	2500	5138	5135	5134	5122	5061	5068	2457	-77	-43
gm. Mieścisko	6046	3017	6080	6071	6074	6097	6065	6012	2979	-34	-38
m. i gm. Skoki	9065	4508	9148	9235	9283	9341	9384	9456	4683	+391	+175
m. Skoki	4029	2047	4064	4146	4145	4175	4187	4233	2156	+204	+109
gm. Skoki	5036	2461	5084	5089	5138	5166	5197	5223	2527	+187	+66
gm. Wapno	3112	1581	3117	3102	3096	3050	3039	3012	1536	-100	-45
gm. Wągrowiec	11728	5700	11774	11922	12059	12048	12142	12172	5979	+444	+279
wieś	36700	18131	36794	36922	37101	37049	37062	36969	18256	+269	+125
% miasto	47,16%	48,14%	47,12%	47,08%	46,87%	46,99%	46,98%	47,16%	48,17%	0,00	0,00
% wieś	52,84%	51,86%	52,88%	52,92%	53,13%	53,01%	53,02%	52,84%	51,83%	0,00	0,00

Dane GUS

Ludność w wieku produkcyjnym w powiecie wągrowieckim w latach 2010 – 2016

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	wzrost /spadek
Powiat wągrowiecki	44803	44714	44657	44524	44351	44080	43844	-959
m. Wągrowiec	16541	16429	16278	16061	15985	15883	15832	-709
gm. Damasławek	3600	3567	3554	3533	3489	3462	3390	-210
m i gm. Gołańcz	5401	5381	5352	5353	5342	5255	5244	-157
m. Gołańcz	2196	2186	2172	2154	2150	2110	2074	-122
gm. Gołańcz	3205	3195	3180	3199	3192	3145	3170	-35
gm. Mieścisko	3829	3831	3842	3842	3843	3820	3783	-46
m. i gm. Skoki	5897	5962	6017	6065	6087	6094	6070	173

m. Skoki	2726	2725	2757	2732	2740	2711	2681	-45
gm. Skoki	3171	3237	3260	3333	3347	3383	3389	218
gm. Wapno	2003	2001	1983	1958	1918	1898	1873	-130
gm. Wągrowiec	7532	7543	7631	7712	7687	7668	7652	120
wieś	23340	23374	23450	23577	23476	23376	23257	-83
% miasto	47,91%	47,73%	47,49%	47,05%	47,07%	46,97%	46,96%	-0,95%
% wieś	52,09%	52,27%	52,51%	52,95%	52,93%	53,03%	53,04%	0,95%

Procentowy udział ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010 – 2016

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	wzrost /spadek
Powiat wągrowiecki	64,5	64,3	64,0	63,8	63,5	63,1	62,7	-1,8
m. Wągrowiec	65,3	64,9	64,4	63,8	63,3	62,8	62,2	-3,1
gm. Damasławek	63,9	63,7	63,4	63,1	62,7	62,3	61,8	-2,1
m i gm. Gołańcz	63,3	63,0	62,5	62,6	62,7	62,4	62,5	-0,8
m. Gołańcz	64,8	64,1	63,3	63,1	63,3	62,9	62,5	-2,3
gm. Gołańcz	62,3	62,2	61,9	62,3	62,3	62,1	62,5	+0,2
gm. Mieścisko	63,3	63,0	63,3	63,3	63,0	63,0	62,9	-0,4
m. i gm. Skoki	65,1	65,2	65,2	65,3	65,2	64,9	64,2	-0,9
m. Skoki	67,7	67,1	66,5	65,9	65,6	64,7	63,3	-4,4
gm. Skoki	63,0	63,7	64,1	64,9	64,8	65,1	64,9	+1,9
gm. Wapno	64,4	64,2	63,9	63,2	62,9	62,5	62,2	-2,2
gm. Wągrowiec	64,2	64,1	64,0	64,0	63,8	63,2	62,9	-1,3
% miasto	65,9	65,4	64,7	64,3	64,1	63,5	62,7	-3,3
% wieś	63,5	63,5	63,4	63,5	63,3	63,0	62,9	-0,6

Dane GUS

Liczba i udział procentowy ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2010-2016.

Ludność powiatu			wiek					
			przedprodukcyjny		produkcyjny		poprodukcyjny	
			liczba	%	liczba	%	liczba	%
2010	ogółem	69454	15144	21,8	44803	64,5	9507	13,7
	kobiety	34959	7336	21,0	20961	60,0	6662	19,1
2011	ogółem	69579	14915	21,4	44714	64,3	9950	14,3
	kobiety	35020	7242	20,7	20887	59,6	6891	19,7
2012	ogółem	69775	14765	21,2	44657	64,0	10353	14,8
	kobiety	35141	7188	20,5	20827	59,3	7126	20,3
2013	ogółem	69837	14572	20,9	44524	63,8	10741	15,4
	kobiety	35181	7084	20,1	20747	59,0	7350	20,9
2014	ogółem	69887	14434	20,7	44351	63,5	11102	15,9
	kobiety	35178	7018	19,9	20628	58,6	7532	21,4
2015	ogółem	69900	14365	20,6	44080	63,1	11455	16,4
	kobiety	35151	6966	19,8	20451	58,2	7734	22,0
2016	ogółem	69960	14250	20,4	43844	62,7	11866	17,0
	kobiety	35220	6907	19,6	20326	57,7	7987	22,7

Dane GUS

W latach 2010 – 2016 w powiecie wągrowieckim nastąpił wzrost ludności o 0,73%, tj. o 506 osób, przy czym ludność w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 2,14%, tj. o 959 osób. W trzech gminach nastąpił wzrost ludności, tj. w mieście i gminie Skoki (o 4,31 punktu procentowego- 391 osób), gminie wiejskiej Wągrowiec (3,79 p.p. – 444 osoby) oraz w mieście Wągrowcu (0,39 p. p.- 99 osób). Natomiast największy spadek nastąpił w gminie Wapno (3,21 p.p.- 100 osób), w gminie Damasławek (2,68 p. p.- 151 osób) oraz w mieście i gminie Gołańcz (1,68 p.p.- 143 osoby).

Biorąc pod uwagę ludność w wieku produkcyjnym, spadek w powiecie wyniósł 2,14 punktu procentowego (959 osób). Największy spadek nastąpił w gminie Wapno (6,49 p.p. – 130 osób), następnie w gminie Damasławek (5,83 p.p.- 210 osób) oraz w mieście Wągrowiec (4,29 p.p.- 709 osób). Wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym nastąpił w mieście i gminie Skoki (2,93 p.p. – 173 osoby) oraz w gminie Wągrowiec (1,59 p.p. – 120 osób).

Spadł również procentowy udział ludności w wieku produkcyjnym. W powiecie wyniósł on 1,8 punktu procentowego. Największy spadek wystąpił w mieście Wągrowiec (3,1 p.p.) oraz w gminie Wapno (2,2 p.p.).

Prognoza ludności na lata 2015 – 2030

Prognoza podaje przewidywane stany ludności faktycznie zamieszkałej na terenie powiatu w dniu 31 grudnia każdego roku.

Prognoza ludności w latach 2015 – 2030

ogółem			wiek przedprodukcyjny		wiek produkcyjny		wiek poprodukcyjny	
			liczba	%	liczba	%	liczba	%
ogółem	2015	70077	14491	20,68	44673	63,75	10913	15,57
	2016	70172	14368	20,48	44704	63,71	11100	15,82
	2017	70258	14316	20,38	44624	63,51	11318	16,11
	2018	70334	14286	20,31	44491	63,26	11557	16,43
	2019	70402	14234	20,22	44383	63,04	11785	16,74
	2020	70463	14216	20,18	44247	62,79	12000	17,03
	2025	70542	13817	19,59	43218	61,27	13507	19,15
	2030	70238	12777	18,19	43166	61,46	14295	20,35
kobiety	2015	35289	7062	20,01	20803	58,95	7424	21,04
	2016	35331	7004	19,82	20802	58,88	7525	21,30
	2017	35369	6980	19,73	20732	58,62	7657	21,65
	2018	35403	6984	19,73	20618	58,24	7801	22,03
	2019	35433	6960	19,64	20540	57,97	7933	22,39
	2020	35460	6936	19,56	20475	57,74	8049	22,70
	2025	35491	6728	18,96	20324	57,27	8439	23,78
	2030	35344	6209	17,57	20574	58,21	8561	24,22

Dane GUS

Wnioski:

- ogólna liczba ludności w powiecie będzie w najbliższych latach bardzo powoli, lecz systematycznie wzrastać,
- coraz dynamiczniej spada i będzie nadal spadać liczba osób w wieku produkcyjnym,
- systematycznie spada i nadal będzie spadać liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (1,4 punktu procentowego – w latach 2010 – 2016),
- wzrasta i coraz dynamiczniej będzie wzrastać liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (3,3 punktu procentowego – w latach 2010 – 2016).

Stan i struktura bezrobocia w powiecie

Na koniec 2016 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wągrowcu zarejestrowane były 2032 osoby bezrobotne, w tym 1232 kobiety (60,63 %). W porównaniu do końca 2015 roku liczba bezrobotnych spadła o 466 osób. Z ogólnej liczby bezrobotnych w powiecie 1181 osób to bezrobotni zamieszkali na wsi, stanowią oni 58,1% ogółu bezrobotnych. Uprawnionych do zasiłku było 325 osób, tj. 15,99%, co w porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku daje wzrost o 0,3 punktu procentowego.

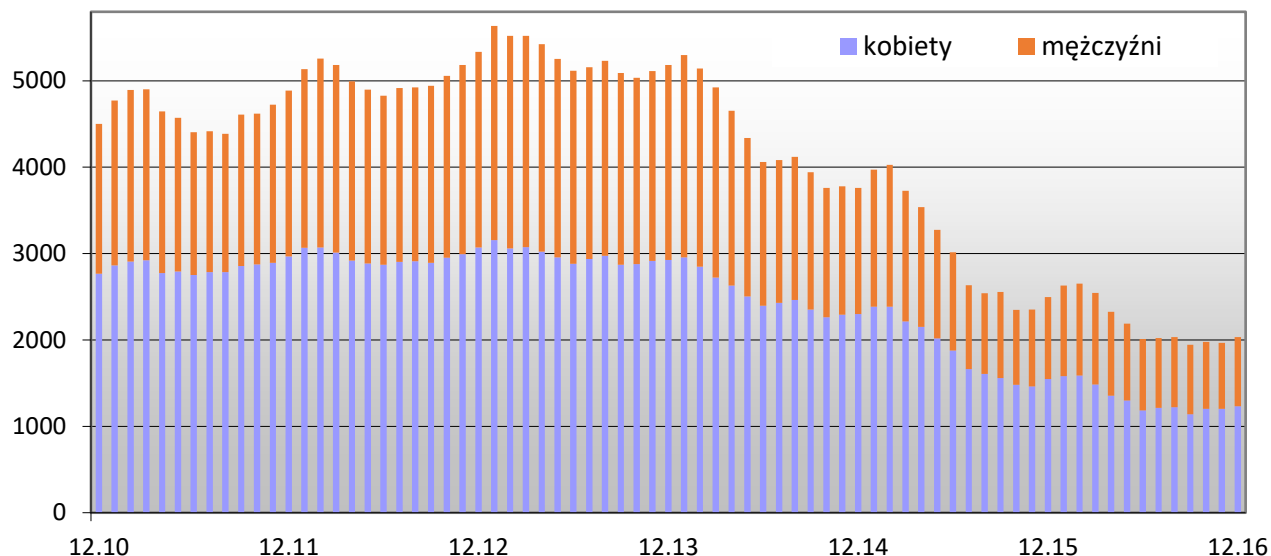
Bezrobocie w poszczególnych gminach

Gmina	Liczba bezrobotnych		Wzrost/spadek		Zasiłkobiorcy		Wskaźnik bezrobocia [%]*
	31.12.2015	31.12.2016	liczba	%	liczba	%	
m. Wągrowiec	874	642	-232	-26,54	132	20,56	4,04
gm. Wągrowiec	355	340	-15	-4,23	54	15,88	4,43
gm. Wapno	149	121	-28	-18,79	15	12,40	6,38
gm. Damasławek	226	198	-28	-12,39	21	10,61	5,72
m. i gm. Gołańcz	350	314	-36	-10,29	37	11,78	5,98
m. i gm. Skoki	310	243	-67	-21,61	40	16,46	3,99
gm. Mieścisko	234	174	-60	-25,64	26	14,94	4,55
Ogółem	2498	2032	-466	-18,65	325	15,99	4,61

*Wskaźnik bezrobocia – liczba bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym wg stanu na 31.12.2014 r.

Stopa bezrobocia dla naszego powiatu na koniec 2016 roku wynosiła 8,7%, dla województwa – 5,0%, dla kraju – 8,3%. W porównaniu do końca 2015 roku była ona niższa zarówno w powiecie (o 2,1 punktu procentowego), w województwie (1,2 punktu procentowego), oraz w kraju (1,5 punktu procentowego).

Liczba bezrobotnych w Powiecie Wągrowieckim 2010 - 2016

Bezrobotni wg wieku / wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy

		liczba bezrob.		w tym: kobiet		do 3 m-cy		3 – 12 m-cy		pow. 12 m-cy	
		12.15	12.16	12.15	12.16	12.15	12.16	12.15	12.16	12.15	12.16
Wiek	18 – 24 lata	432	344	282	211	250	178	122	121	60	45
	25 – 34	783	620	559	444	318	249	244	224	221	147
	35 – 44	475	430	302	265	188	142	159	185	128	103
	45 – 54	432	319	243	169	171	137	129	106	132	76
	55 – 59	269	223	144	128	63	66	95	88	111	69
	60 i więcej	107	96	17	15	28	17	39	42	40	37
Wykształcenie	Wyższe	220	168	154	126	97	57	64	69	59	42
	Polic.i śr. zaw.	540	407	387	292	210	166	155	147	175	94
	Śr. ogólnokoszt.	239	174	173	130	102	70	82	73	55	31
	Zasadn. zaw.	770	641	424	345	327	255	251	244	192	142
	Gimn.i poniżej	729	642	409	339	282	241	236	233	211	168
Ogółem		2498	2032	1547	1232	1018	789	788	766	692	477
Udział % ogółu:				61,9%	60,6%	40,8%	38,8%	31,5%	37,7%	27,7%	23,5%

Analizując dane z powyższej tabeli, należy zauważyć, że największy odsetek bezrobotnych w powiecie stanowią osoby w wieku 25-34 lata – tj. 30,5% (620 osób). Bezrobotni pozostający bez pracy do 3 miesięcy stanowią 38,8%, od 3 do 12 miesięcy stanowią 37,7% ogółu bezrobotnych. 23,5% to osoby, które są zarejestrowane nieprzerwanie przez co najmniej 12 miesięcy.

Największy odsetek bezrobotnych pod względem wykształcenia stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym – 31,6% (642 osoby), następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 31,5% ogółu bezrobotnych (641 osób). Najmniejszy odsetek stanowią osoby z wyższym wykształceniem – 8,3% ogółu bezrobotnych (168 osób).

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy wg stanu na 31.12.2016 roku

Kategoria	Liczba osób		% ogółu	
	12.15	12.16	12.15	12.16
Ogółem:	2498	2032	100,00	100,00
- osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	2123	1651	84,99	81,25
- do 30 roku życia	855	653	34,23	32,14
- w tym do 25 roku życia	432	344	17,29	16,93
- długotrwale bezrobotni (zarejestrowani co najmniej rok w ciągu ostatnich 2 lat)	1225	897	49,04	44,14
- powyżej 50 roku życia	600	479	24,02	23,57
- posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	440	360	17,61	17,72
- niepełnosprawni	168	112	6,73	5,51

Najliczniej reprezentowane zawody wśród bezrobotnych na dzień 31.12.2016r.

Zawód	Symbol	Liczba osób		będący w szczególnej sytuacji			
		ogółem	w tym: kobiety	do 30 r. ż.	w tym: do 25 r. ż.	długotrw. bezrob.	pow. 50 r. ż.
Bez zawodu	000000	297	201	179	115	145	34
Sprzedawca	522301	267	255	102	47	115	28
Kucharz	512001	53	43	26	15	24	5
Krawiec	753105	45	45	5	3	30	8
Robotnik gospodarczy	515303	45	23	2	0	27	23
Technik ekonomista	331403	41	35	13	10	15	4
Ślusarz	722204	41	0	4	4	15	18
Mechanik samochodów osobowych	723105	32	0	3	1	12	11
Stolarz	752205	30	2	12	6	7	3
Murarz	711202	29	0	2	0	12	13
Rolnik	613003	28	18	5	3	14	8
Fryzjer	514101	26	25	16	11	11	1
Technik prac biurowych	411004	25	25	0	0	19	11
Pakowacz ręczny	932101	25	21	7	1	13	5
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	932911	23	14	1	1	12	8
Technik administracji	334306	22	18	6	2	11	3
Technik rolnik	314207	22	12	6	5	7	9
Mechanik pojazdów samochodowych	723103	21	0	17	14	4	2
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	322002	20	17	11	7	9	1
Stolarz meblowy	752208	20	2	0	0	6	5
Pomocniczy robotnik budowlany	931301	20	0	5	3	7	7
Pedagog	235921	19	18	7	2	8	0
Tapicer	753402	19	5	7	4	7	2
Sprzątaczką biurową	911207	18	18	0	0	9	11
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	962990	18	14	4	1	8	4
Rzeźnik-wędliniarz	751105	18	9	1	1	8	7
Malarz-tapeciarz	713101	18	0	5	4	5	5
Cukiernik	751201	17	17	10	7	10	2
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	411090	17	15	7	2	5	5
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	932990	16	14	1	1	9	6
Tokarz w metalu	722314	15	7	0	0	5	10
Szwaczka ręczna	753303	14	14	0	0	6	4
Technik informatyk	351203	14	6	8	5	13	0
Kierowca ciągnika rolniczego	834101	13	0	1	0	7	10
Technik mechanik	311504	12	0	0	0	5	3
Kelner	513101	11	11	0	0	3	1
Pozostali rolnicy upraw polowych	611190	11	6	0	0	4	5
Elektromonter (elektryk) zakładowy	741207	11	0	1	0	5	4
Obuwnik przemysłowy	815605	10	10	0	0	4	7
Magazynier	432103	10	1	3	2	3	2
Księgowy	331301	9	9	0	0	6	7
Technik handlowiec	522305	9	8	4	0	6	0
Kierowca samochodu ciężarowego	833203	9	0	2	0	2	4
		2032	1232	653	344	897	479

Zawodem najliczniej reprezentowanym wśród osób bezrobotnych jest sprzedawca: 267 osób (13,1% ogółu bezrobotnych). W stosunku do końca 2015 roku liczba zarejestrowanych sprzedawców spadła o 65 osób, a procentowy udział bezrobotnych w takim zawodzie spadł o 0,2 punktu procentowego. W zawodzie tym odnotowuje się również stosunkowo dużo ofert pracy. W 2016 roku było to 185 ofert (7,7% ogółu), a liczba ta spadła w porównaniu z ubiegłym rokiem o 78 ofert (263 oferty - 8,3% ogółu).

Oferty pracy zgłoszone do naszego urzędu w latach 2010-2016

	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
m. Wągrowiec	1157	56,3%	825	53,4%	580	49,5%	752	52,6%	2154	72,8%	2351	74,1%	1666	69,2%
gm. Wągrowiec	219	10,7%	213	13,8%	147	12,6%	173	12,1%	172	5,8%	233	7,3%	190	7,9%
gm. Wapno	71	3,5%	48	3,1%	41	3,5%	43	3,0%	70	2,4%	56	1,8%	45	1,9%
gm. Damasławek	92	4,5%	40	2,6%	75	6,4%	89	6,2%	125	4,2%	87	2,7%	122	5,1%
m. i gm. Gołańcz	164	8,0%	113	7,3%	76	6,5%	84	5,9%	120	4,1%	118	3,7%	109	4,5%
m. i gm. Skoki	217	10,6%	223	14,4%	174	14,9%	168	11,7%	177	6,0%	178	5,6%	171	7,1%
gm. Mieścisko	135	6,6%	82	5,3%	78	6,7%	122	8,5%	142	4,8%	148	4,7%	106	4,4%
razem	2055	100%	1544	100%	1171	100%	1431	100%	2960	100%	3171	100%	2409	100%

W 2016 roku ogółem pracę podjęło 3166 osób bezrobotnych, w tym 2615 podjąć pracy niesubsydiowanej. W 2015 roku było to odpowiednio 3479 podjąć pracy, z czego 2926 to podjęcia pracy niesubsydiowanej.

Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2010 – 2016

rok	liczba bezrobotnych	w tym: kobiet		czas pozostawania bez pracy					
				do 3 m-cy		3 – 12 m-cy		powyżej 12 m-cy	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
2016	2032	1232	60,53	789	38,83	766	37,70	477	23,47
2015	2498	1547	61,93	1018	40,75	788	31,55	692	27,70
2014	3761	2301	61,18	1097	29,17	1175	31,24	1489	39,59
2013	5185	2925	56,41	1250	24,11	1820	35,10	2115	40,79
2012	5338	3070	57,51	1289	24,15	1944	36,42	2105	39,43
2011	4888	2968	60,72	1182	24,18	1967	40,24	1739	35,58
2010	4504	2766	61,41	1326	29,44	1679	37,28	1499	33,28

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Grupę bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy określa art. 49 *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* z dnia 20 kwietnia 2004r. Do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy zalicza m.in.: bezrobotnych do 30 roku życia, długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych powyżej 50 roku życia, bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, a także bezrobotnych niepełnosprawnych.

Z monitoringu Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu wynika, że we wszystkich grupach można zaobserwować sezonowość ich liczebności (jesiennie – zimowe wzrosty i wiosennie – letnie obniżki stanu bezrobocia). U jednych grup zmiany te są bardziej zauważalne (osoby powyżej 50 roku życia), u innych mniej (osoby do 30 roku życia, długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne).

Spośród wszystkich grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku, newralgiczne są dla powiatu wągrowieckiego: bezrobotni do 30 roku życia, długotrwale bezrobotni i bezrobotni powyżej 50 roku życia.

Bezrobotni do 30 roku życia

Na przestrzeni ostatnich lat, grupa bezrobotnych do 30 roku życia była najbardziej liczna w 2010r. Liczennie najwięcej przedstawicieli tej grupy w ogóle bezrobotnych było w 2012r. Od 2010 roku systematycznie maleje ich odsetek. W końcu 2016r. jest ich w ogóle bezrobotnych 32,1%. Pomimo tego spadku – związanego po części z niżem demograficznym – stanowią oni nadal istotną grupę bezrobotnych predysponowaną do wsparcia.

Porównanie liczby bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w latach 2010 – 2016
- stan na 31 grudnia danego roku /źródło: dane statystyczne PUP Wągrowiec

Kategoria	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bezrobotni do 30 roku życia	2109	2177	2321	2065	1370	855	653
w tym: kobiet	1364	1407	1407	1202	889	594	426
Ogółem	4504	4888	5338	5185	3761	2498	2032
Udział % grupy w ogóle bezrobotnych	46,8	44,5	43,5	39,8	36,4	34,2	32,1
Udział % kobiet w grupie bezrobotnych	64,7	64,6	60,6	58,2	64,9	69,5	65,2

Bezrobotni do 30 roku życia na koniec 2016 roku:

- 653 osoby – 32,1% ogółu bezrobotnych
- kobiety do 30 roku życia – 426, tj. 65,2% kategorii
- wykształcenie: wyższe – 74 osoby (11,3%), policealne i średnie zawodowe – 140 osób (21,4%), średnie ogólnokształcące – 101 osób (15,5%), zasadnicze zawodowe – 179 osób (27,4%)
gimnazjalne i poniżej – 159 osób (24,3%).
- czas pozostawania bez pracy: do 6 miesięcy – 68,9% (449 osób), między 6 a 12 – 14,3% (93 osoby), powyżej 12 miesięcy – 16,9% (110 osób).

Długotrwale bezrobotni

Osoby długotrwale bezrobotne stanowią w powiecie wągrowieckim prawie połowę wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Kobiety w tej grupie są liczniej reprezentowane niż mężczyźni. Najbardziej narażoną na niepowodzenia na rynku pracy kategorią są bezrobotni nieprzerwanie zarejestrowani przez okres 12 miesięcy i więcej.

Długotrwale bezrobotni (12 – 24 miesiące) ze względu na wiek w latach 2010 – 2016
 / stan na 31 grudnia danego roku /źródło: dane statystyczne PUP Wągrowiec

Wiek	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
18 do 24	263	215	253	203	96	30	36
25 do 34	305	278	370	336	197	121	84
35 do 44	184	174	237	229	137	61	60
45 do 54	181	171	201	170	142	54	46
55 do 59	55	69	79	84	69	63	36
powyżej 60 lat	12	22	12	15	27	14	12

Długotrwale bezrobotni na koniec grudnia 2016 roku:

- 897 osób – 44,1% wszystkich bezrobotnych;
- kobiety – 616 – tj. 68,7% kategorii;
- wykształcenie: wyższe – 6,8%, średnie zawodowe i policealne – 19,4%, średnie ogólnokształcące – 7,2%, zasadnicze zawodowe – 29,8%, gimnazjalne i niższe – 36,8%;
- wiek: do 30 roku życia – 24,3%; powyżej 50 roku życia – 29,3%.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Udział procentowy grupy na przestrzeni ostatnich lat wzrósł do wysokości niemal 24% ogółu osób bezrobotnych. Na koniec grudnia 2016 roku odnotowano 479 osób powyżej 50 roku życia. Wśród nich było 225 kobiet i 254 mężczyzn. Uogólniając analizę statystyczną tej grupy bezrobotnych, można powiedzieć, że osoby te posiadają zazwyczaj wykształcenie gimnazjalne i niższe (39,9%) i zasadnicze zawodowe (35,5%) oraz policealne i średnie zawodowe (19% ogółu kategorii). Generalnie dysponują stażem pracy od 10 do 30 lat (55,5% ogółu kategorii – 266 osób).

Porównanie liczby bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w latach 2010 – 2016
 /stan na 31 grudnia danego roku /źródło: dane statystyczne PUP Wągrowiec

Kategoria	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	689	832	877	951	819	600	479
Bezrobotne kobiety powyżej 50 roku życia	332	387	394	441	407	285	225
Ogółem	4504	4888	5338	5185	3761	2498	2032
Udział % grupy w ogóle bezrobotnych	15,3	17,02	16,43	18,34	21,78	24,02	23,57
Udział % kobiet w wybranej grupie	48,2	46,5	44,9	46,4	49,7	47,50	46,97

Bezrobotni powyżej 50 roku życia na koniec 2016 roku:

- 479 osób, tj. 23,6%;
- kobiety – 46,97% kategorii (225);
- wykształcenie: wyższe – 2,1%; policealne i średnie zawodowe – 19%; średnie ogólnokształcące – 3,5%; zasadnicze zawodowe – 35,5%; gimnazjalne i poniżej – 39,9%;
- czas pozostawania w rejestrze: 12 miesięcy i dłużej – 31,3%, do 6 miesięcy – 47,8%

Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia

Udział procentowy grupy na przestrzeni ostatnich miesięcy od momentu, kiedy dana grupa jest monitorowana utrzymuje się na poziomie 17-18% z niewielkimi odchyleniami. Na koniec 2016 roku odnotowano 360 osób bezrobotnych posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Wśród nich było 315 kobiet i 45 mężczyzn. Uogólniając analizę statystyczną tej grupy bezrobotnych, można powiedzieć, że osoby te posiadają zazwyczaj wykształcenie zasadnicze zawodowe (30,8 % ogółu kategorii) oraz gimnazjalne i poniżej (29,4%).

Porównanie liczby bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych od października 2014 do grudnia 2016 roku /źródło: dane statystyczne PUP Wągrowiec

Kategoria	2014			2015												2016											
	10	11	12	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	667	690	692	625	632	607	596	564	520	445	429	430	427	427	440	448	461	425	405	392	353	362	348	336	356	354	360
W tym: kobiety				535	540	528	520	495	461	396	382	370	376	369	378	388	399	365	351	337	301	309	297	280	303	306	315
Ogółem	3761	3780	3761	3973	4026	3726	3538	3274	3015	2635	2541	2556	2349	2352	2498	2632	2653	2545	2328	2189	2012	2023	2033	1946	1978	1968	2032
Udział % grupy w ogóle bezrobotnych	17,7	18,3	18,4	15,7	15,7	16,3	16,8	17,2	17,2	16,9	16,9	16,8	18,2	18,2	17,6	17,0	17,4	16,7	17,4	17,9	17,5	17,9	17,1	17,3	18,0	18,0	17,7
Udział % kobiet w wybranej grupie				85,6	85,4	87,0	87,2	87,8	88,7	89,0	89,0	86,0	88,1	86,4	85,9	86,6	86,6	85,9	86,7	86,0	85,3	85,4	85,3	83,3	85,1	86,4	87,5

Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia na koniec grudnia 2016 roku:

- 360 osób, tj. 17,7 %;
- kobiety – 87,5% kategorii (315);
- wykształcenie: wyższe – 10,2%; policealne i średnie zawodowe – 18,9%; średnie ogólnokształcące – 10,5%; zasadnicze zawodowe – 30,8%; gimnazjalne i poniżej – 29,4%;
- czas pozostawania w rejestrze: do 6 miesięcy – 50,8%, 6-12 miesięcy – 20,0%, 12 miesięcy i dłużej – 29,2%.
- do 30 roku życia 176 osób (48,9%), długotrwale bezrobotni 181osób (51,9%), niepełnosprawni – 6 osób (1,7%).

Bezrobotni niepełnosprawni

Udział procentowy grupy na przestrzeni ostatnich lat wzrósł od wysokości 3,5% ogółu osób bezrobotnych w końcu 2010 roku do ponad 5% w końcu grudnia 2016 roku. Na koniec grudnia 2016 roku odnotowano 112 osób niepełnosprawnych. Wśród nich było 60 kobiet (53,6%) oraz 52 mężczyzn. Uogólniając analizę statystyczną tej grupy bezrobotnych, można powiedzieć, że osoby te posiadają zazwyczaj wykształcenie gimnazjalne i poniżej (38,4% ogółu kategorii) oraz zasadnicze zawodowe (36,6%). Generalnie dysponują stażem pracy od 10 do 20 lat (30,6% ogółu kategorii) następnie od roku do 5 lat (16,1%) oraz od 20 do 30 lat -13,4%.

Porównanie liczby bezrobotnych niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w latach 2010 – 2016 /stan na 31 grudnia danego roku /źródło: dane statystyczne PUP Wągrowiec

Kategoria	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bezrobotni niepełnosprawni	157	164	180	200	239	168	112
Bezrobotne kobiety niepełnosprawne	90	92	97	99	140	94	60
Ogółem	4504	4888	5338	5185	3761	2498	2032
Udział % grupy w ogóle bezrobotnych	3,5	3,4	3,4	3,9	6,4	6,7	5,5
Udział % kobiet w wybranej grupie	57,3	56,1	53,9	49,5	58,6	56,0	53,6

Bezrobotni niepełnosprawni na koniec grudnia 2016 roku:

- 112 osób, tj. 5,5%;
- kobiety – 53,6% kategorii (60);
- wykształcenie: wyższe – 0,9%; policealne i średnie zawodowe – 19,6%; średnie ogólnokształcące – 4,5%; zasadnicze zawodowe – 36,6%; gimnazjalne i poniżej – 38,4%;
- czas pozostawania w rejestrze: do 6 miesięcy – 44,6%, 6-12 miesięcy – 19,6%, powyżej 12 miesięcy – 35,7%.
- do 30 roku życia – 14,3% (16 osób), długotrwale bezrobotni – 53,6% (60 osób), powyżej 50 roku życia – 42,9% (48 osób).

Sytuacja gospodarcza w powiecie

Podmioty gospodarcze w powiecie wągrowieckim

Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych

	ogółem									sektor prywatny						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	+ / -		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
								L	%							
Powiat wągrowiecki	5969	5789	5890	6061	6057	6210	6227	258	4,3	5788	5609	5699	5871	5862	5962	5983
m. Wągrowiec	3040	2906	2940	2935	2916	2965	2941	-99	-3,3	2955	2821	2845	2843	2820	2843	2822
gm. Damasławek	436	426	412	436	424	435	426	-10	-2,3	421	411	397	420	407	416	407
m. i gm. Gołańcz	594	595	625	653	652	655	670	76	12,8	561	562	590	618	616	609	623
m. Gołańcz	375	372	391	401	400	390	399	24	6,4	352	349	366	376	374	364	373
gm. Gołańcz	219	223	234	252	252	265	271	52	23,7	209	213	224	242	242	245	250
gm. Mieścisko	376	363	360	397	389	397	394	18	4,8	364	352	350	386	378	384	382
m. i gm. Skoki	703	699	715	749	757	798	806	103	14,7	690	686	702	736	745	779	790
m. Skoki	427	418	423	432	443	449	448	21	4,9	418	409	414	423	435	438	440
gm. Skoki	276	281	292	317	314	349	358	82	29,7	272	277	288	313	310	341	350
gm. Wapno	155	140	139	151	162	179	184	29	18,7	146	131	130	142	153	170	175
gm. Wągrowiec	665	660	699	740	757	781	806	141	21,2	651	646	685	726	743	761	784
wieś	2127	2093	2136	2293	2298	2406	2439	312	14,7	2063	2030	2074	2229	2233	2317	2348
% miasto	64,4	63,8	63,7	62,2	62,1	61,3	60,8	-3,6		64,4	63,8	63,6	62,0	61,9	61,1	60,8
% wieś	35,6	36,2	36,3	37,8	37,9	38,7	39,2	+3,6		35,6	36,2	36,4	38,0	38,1	38,9	39,2

Na koniec grudnia 2016 roku na terenie powiatu wągrowieckiego zarejestrowanych było ogółem 6227 podmiotów gospodarczych. 96,1% z nich to podmioty z sektora prywatnego. Od 2011 roku liczba podmiotów systematycznie rośnie. W ujęciu lat 2010-2016 liczba wzrosła o 258 podmiotów, co daje wzrost o 4,3 punktu procentowego. Największy wzrost liczby podmiotów gospodarczych odnotowaliśmy w gminie Wągrowiec (21,2 p.p. - 141 podmiotów gospodarczych), następnie w gminie Wapno (18,7 p.p. - 29 podmiotów) oraz w mieście i gminie Skoki (14,7 p.p. - 103 podmioty). Spadek liczby podmiotów gospodarczych nastąpił tylko w mieście Wągrowcu – 3,3 p.p. – 99 podmiotów gospodarczych). Systematycznie rośnie również odsetek podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na wsi w powiecie wągrowieckim z 35,6% w 2010 roku do 39,2% w roku 2016.

Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w powiecie wągrowieckim w latach 2010-2016

Nazwa	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo							przemysł i budownictwo							pozostała działalność						
	10	11	12	13	14	15	16	10	11	12	13	14	15	16	10	11	12	13	14	15	16
Powiat wągrowiecki	285	297	317	334	319	330	335	1694	1603	1633	1670	1638	1687	1692	3990	3889	3940	4057	4100	4193	4200
m. Wągrowiec	74	72	68	65	65	69	65	821	775	783	777	772	786	779	2145	2059	2089	2093	2079	2110	2097
gm. Damasławek	23	23	22	24	25	31	34	117	115	108	113	105	106	97	296	288	282	299	294	298	295
m. i gm. Gołańcz	59	68	73	79	77	77	80	129	128	143	137	134	147	150	406	399	409	437	441	431	440
m. Gołańcz	25	28	25	25	23	23	23	69	69	81	77	77	85	87	281	275	285	299	300	282	289
gm. Gołańcz	34	40	48	54	54	54	57	60	59	62	60	57	62	63	125	124	124	138	141	149	151
gm. Mieścisko	14	14	17	21	22	21	22	123	122	114	120	111	118	116	239	227	229	256	256	258	256
m. i gm. Skoki	34	34	37	44	40	42	41	247	238	237	258	253	261	263	422	427	441	447	464	495	502
m. Skoki	10	10	10	13	11	10	9	147	139	145	147	147	145	142	270	269	268	272	285	294	297
gm. Skoki	24	24	27	31	29	32	32	100	99	92	111	106	116	121	152	158	173	175	179	201	205
gm. Wapno	7	6	7	8	8	9	13	44	35	42	45	49	49	50	104	99	90	98	105	121	121
gm. Wągrowiec	74	80	93	93	82	81	80	213	190	206	220	214	220	237	378	390	400	427	461	480	489
wieś	176	187	214	231	220	228	238	657	620	624	669	642	671	684	1294	1286	1298	1393	1436	1507	1517
% miasto	38,2	37,0	32,5	30,8	31,0	30,9	29,0	61,2	61,3	61,8	59,9	60,8	60,2	59,6	67,6	66,9	67,1	65,7	65,0	64,1	63,9
% wieś	61,8	63,0	67,5	69,2	69,0	69,1	71,0	38,8	38,7	38,2	40,1	39,2	39,8	40,4	32,4	33,1	32,9	34,3	35,0	35,9	36,1

Grupy rodzajów działalności:

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo - Sekcja A,
- przemysł i budownictwo – Sekcje B, C, D, E, F,
- pozostała działalność – Sekcje G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U.

Najliczniejsze sekcje z grupy „pozostała działalność” wg rodzajów działalności PKD 2007 w powiecie wągrowieckim w latach 2010-2016

	Sekcja G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle							Sekcje S i T S - Pozostała działalność usługowa T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby							Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Powiat wągrowiecki	1745	1652	1620	1618	1605	1598	1569	379	370	378	400	412	410	423	318	302	312	321	327	370	377
m. Wągrowiec	899	840	829	801	774	778	759	191	182	184	192	189	191	194	153	142	147	147	144	151	154
gm. Damasławek	146	137	132	141	132	131	129	39	40	37	37	40	38	35	28	26	23	24	21	25	23
m. i gm. Gołańcz	188	182	175	186	192	174	175	30	28	31	38	40	38	44	40	41	45	47	47	52	51
m. Gołańcz	138	132	130	134	140	126	124	19	18	20	25	26	24	28	26	29	30	30	28	32	33
gm. Gołańcz	50	50	45	52	52	48	51	11	10	11	13	14	14	16	14	12	15	17	19	20	18
gm. Mieścisko	113	106	102	100	102	102	90	26	25	28	27	29	31	32	12	11	13	16	17	19	20
m. i gm. Skoki	182	180	177	176	184	186	188	47	46	48	49	51	51	54	41	39	42	41	45	53	59
m. Skoki	119	118	114	112	120	114	115	27	26	27	28	29	28	29	23	22	22	22	24	26	31
gm. Skoki	63	62	63	64	64	72	73	20	20	21	21	22	23	25	18	17	20	19	21	27	28
gm. Wapno	45	36	32	35	37	39	38	11	10	9	11	16	17	18	10	10	10	11	11	17	15
gm. Wągrowiec	172	171	173	179	184	188	190	35	39	41	46	47	44	46	34	33	32	35	42	53	55
wieś	589	562	547	571	571	580	571	142	144	147	155	168	167	172	116	109	113	122	131	161	159
% miasto	66,2	66,0	66,2	64,7	64,4	63,7	63,6	62,5	61,1	61,1	61,3	59,2	59,3	59,3	63,5	63,9	63,8	62,0	59,9	56,5	57,8
% wieś	33,8	34,0	33,8	35,3	35,6	36,3	36,4	37,5	38,9	38,9	38,8	40,8	40,7	40,7	36,5	36,1	36,2	38,0	40,1	43,5	42,2

Z ogółu podmiotów gospodarczych przeważająca część z nich działa w obszarze pozostałej działalności (67,8%), a następnie w przemyśle i budownictwie- 27,2%.

Pracujący w powiecie wągrowieckim

Pracujący wg grup sekcji w powiecie wągrowieckim w latach 2010-2015.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	%
pracujący ogółem	14 503	13 858	13 909	14 986	15 657	15 890	100
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4 976	4 966	5 004	5 037	5 086	5 071	31,9
przemysł i budownictwo	4 347	3 741	3 889	4 282	4 667	4 754	29,9
pozostałe usługi	3 113	3 097	3 033	3 343	3 452	3 737	23,5
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	1 807	1 810	1 750	2 099	2 215	2 082	13,1
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	260	244	233	225	237	246	1,6

Wg danych GUS na koniec 2015 roku (podczas opracowywania Programu nie były dostępne dane GUS za 2016 rok) pracujący stanowili w naszym powiecie grupę 15890 osób. Należy jednak pamiętać, że w liczbie tej nie są ujęci pracujący w mikroprzedsiębiorstwach, tj. zakładach pracy zatrudniających mniej niż 10 osób. Porównując ten stan z danymi sprzed 5 lat – liczba zatrudnionych wzrosła o 1387 osób.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu na rzecz ograniczania bezrobocia

Działania zmierzające do aktywizacji zawodowej bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wągrowcu realizowane były w postaci usług i instrumentów rynku pracy.

Oferty pracy

Do końca 2016 roku do Urzędu Pracy w Wągrowcu wpłynęło 2409 ofert pracy, co w porównaniu z poprzednim rokiem dało spadek o 31,6% (762 oferty). Z ogólnej liczby ofert 46,8% (1127 ofert) to oferty subsydiowane (w tym: 501 ofert na staż, 62 - prace społecznie użyteczne) i 1282 oferty pracy niesubsydiowanej.

Oferty pracy zgłoszone w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wągrowcu w latach 2014 – 2016.

Nazwa zawodu	2016 rok (2409)		wzrost/spadek w porównaniu z poprzednim rokiem		2015 rok (3171)		2014 rok (2960)	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Robotnik magazynowy	210	8,7	-81	-0,5	291	9,2	385	13,0
Sprzedawca	185	7,7	-78	-0,6	263	8,3	136	4,6
Pakowacz ręczny	176	7,3	69	3,9	107	3,4	0	0,0
Pomocniczy robotnik budowlany	132	5,5	36	2,5	96	3,0	0	0,0
Szwaczka maszynowa (do 2014 - szwaczka)	122	5,1	45	2,7	77	2,4	125	4,2
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	112	4,6	-5	0,9	117	3,7	124	4,2
Robotnik gospodarczy	101	4,2	-82	-1,6	183	5,8	223	7,5
Kierowca ciągnika siodłowego	89	3,7	-21	0,2	110	3,5	0	0,0
Tapicer meblowy	70	2,9	63	2,7	7	0,2	0	0,0
Robotnik oczyszczania miasta	54	2,2	51	2,1	3	0,1	8	0,3
Magazynier	53	2,2	-506	-15,4	559	17,6	38	1,3
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	50	2,1	50	2,1	0	0,0	0	0,0
Kierowca operator wózków jezdniowych	41	1,7	4	0,5	37	1,2	39	1,3
Pomoc kuchenna	31	1,3	15	0,8	16	0,5	14	0,5
Kucharz	28	1,2	-11	0,0	39	1,2	9	0,3
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	27	1,1	-2	0,2	29	0,9	0	0,0
Robotnik leśny	26	1,1	4	0,4	22	0,7	41	1,4
Opiekun osoby starszej	25	1,0	15	0,7	10	0,3	90	3,0
Technik prac biurowych	21	0,9	-9	0,0	30	0,9	34	1,1
Pozostali magazynierzy i pokrewni	21	0,9	4	0,4	17	0,5	20	0,7
Ślusarz	18	0,7	-29	-0,8	47	1,5	18	0,6
Mechanik pojazdów samochodowych	18	0,7	-7	-0,1	25	0,8	11	0,4
Asystent nauczyciela przedszkola	18	0,7	2	0,2	16	0,5	17	0,6
Murarz	18	0,7	3	0,2	15	0,5	29	1,0
Stolarz	17	0,7	-16	-0,3	33	1,0	24	0,8
Kasjer handlowy	17	0,7	5	0,3	12	0,4	3	0,1
Kelner	15	0,6	2	0,2	13	0,4	24	0,8
Brukarz	15	0,6	7	0,3	8	0,3	13	0,4
Pozostali murarze i pokrewni	15	0,6	10	0,4	5	0,2	0	0,0
Pozostali ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	15	0,6	15	0,6	0	0,0	6	0,2
Księgowy	14	0,6	4	0,3	10	0,3	9	0,3

Miejsca pracy i aktywizacji zawodowej zgłaszane w latach 2010-2016

Rok	Ogólnie	z tego: subsydiowane	Miejsca aktywizacji zawodowej	Staże	PSU	Dla niepełnosprawnych
2010	2055	919	588	449	139	87
2011	1544	551	380	291	89	80
2012	1171	742	492	422	70	37
2013	1431	926	612	512	100	61
2014	2960	1147	745	667	76	37
2015	3171	1277	833	753	78	59
2016	2409	1127	565	501	62	52
łącznie	14741	6689	4215	3595	614	413
śr. rocznie	2105,9	955,6	602,1	513,6	87,7	59,0

Istotnym problemem w przypadku analizy ofert pracy wpływających do urzędu jest brak możliwości dopasowania poziomu i rodzaju kwalifikacji zawodowych posiadanych przez zarejestrowane osoby bezrobotne do wymogów stawianych przez pracodawców w zgłaszanych przez nich ofertach.

Dużym problemem w realizacji ofert pracy zgłaszanych do PUP są także ograniczone sposoby motywacji potencjalnych pracowników. Bezrobotni jako jeden z istotnych elementów ofert postrzegają wynagrodzenie, które - przeważnie deklarowane jako minimalne wynagrodzenie - nie spełnia oczekiwań osób szukających zatrudnienia. Istotny był również dla osób zainteresowanych ofertami, charakter zatrudnienia – tzn. rodzaj nawiązywanej umowy. Propozycja umowy o dzieło bądź umowy zlecenia powodowała mniejsze zainteresowanie ze strony osób poszukujących zatrudnienia.

Niektóre z ofert zgłaszanych do naszego urzędu są wynikiem sezonowości lub realizacji określonych programów aktywizacji bezrobotnych, natomiast nie są wyrazem faktycznych potrzeb niesubsydiowanego rynku pracy. Oferty pracy dla pracownika biurowego zgłaszane były głównie przez instytucje publiczne tj. samorządy gminne, powiat, sąd, prokuraturę, policję i to głównie na staż.

Z kolei oferty dla magazyniera i robotnika magazynowego zgłaszane były przez agencje zatrudnienia do podpoznańskich firm i magazynów.

Liczba bezrobotnych objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu – 2010 – 2016.

Program	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.	2016r.
Prace interwencyjne	58	59	52	42	46	68	63
Roboty publiczne	145	37	65	81	102	85	71
Staże	434	270	395	481	616	685	431
- w tym bon stażowy	od V.2014r.				58	86	61
Przygotowanie zawodowe	-	-	1	1	2	-	0
Prace społecz. użyteczne	130	83	70	98	74	69	51
Przyzn. środ. na dział. gosp.	232	117	112	177	211	180	139
- w tym bon na zasiedlenie	od V.2014r.				1	-	0

Refund. wypos. stan. pracy	124	68	98	126	160	171	71
Bon na zasiedlenie	od V.2014r.				3	14	9
Szkolenia	212	190	182	274	244	249	111
- w tym bon szkoleniowy	od V.2014r.				12	26	11
Bon zatrudnieniowy					10	14	2
Świadczenia aktywizacyjne					4	5	0
Refundacja ZUS					4	1	0
Dofinansowanie 50+					10	8	14
Refundacja -30	od I.2016r.						195
Ogółem	1335	824	975	1280	1486	1549	1147

Finansowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu

Realizacja usług i instrumentów rynku pracy była możliwa dzięki pozyskiwaniu środków finansowych na ten cel. W latach 2010 – 2016 powiat wągrowiecki dysponował od 5,4 mln zł w roku 2011 do 13,2 w roku 2014 (najniższa i najwyższa wartość w latach 2010 – 2016). W 2016 roku tut. PUP dysponował środkami finansowymi Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w wysokości 11,3 mln zł, z tego:

- EFS PO WER 2.691,1 tys. zł
- EFS WRPO 1.370,2 tys. zł
- KFS 350,5 tys. zł.

Na 2017 rok zaplanowano kwotę 9,3 mln zł (razem ze środkami KFS). Wielkość dostępnych środków finansowych jest uzależniona od poziomu wpływów do Funduszu składek, do których zobowiązani są pracodawcy. Należy jednak pamiętać, że powoduje to wysoki poziom środków w okresach niskiego bezrobocia i – paradoksalnie – niski przy dużym bezrobociu. Ze środków Funduszu Pracy od wielu lat finansowane jest nabywanie kwalifikacji przez personel medyczny, a od 2016 roku także realizacja innych zadań, np. realizacja tzw. Ustawy za Życiem czy – będący na ostatnim etapie procesu legislacyjnego – pakiet wsparcia dla rodzin.

W ramach dostępnych środków finansowych coraz mniejszy udział stanowią środki przyznawane algorytmem. Większość źródeł finansowania to środki, które można pozyskiwać dodatkowo (rezerwa Ministra, środki europejskie).

W ostatnich latach utrwaliła się struktura wydatków Funduszu Pracy i środków EFS, w której większość zasobów kierowana jest na działania aktywizujące.

Struktura wydatków Funduszu Pracy (w tym EFS) w latach 2010 – 2016 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.	2016r.
Wydatki na formy pasywne /zasiłki dla bezrob., składki na ubezpiec. społeczne, dodatki aktywizacyjne	6.357,9	7.449,5	11.506,1	11.690,0	8.906,3	6.841,1	4.086,6
Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	10.287,9	5.447,9	6.810,1	10.668,0	13.165,4	12.863,2	11.285,5
Pozostałe wydatki/opłaty poczt., rozwój systemu informat., poradnictwo zaw., klub pracy, szkolenie pracow.	500,6	343,2	376,3	329,9	367,7	424,8	301,2
Wydatki ogółem	17.146,4	13.240,6	18.692,5	22.687,9	22.439,4	20.129,1	15.673,3
Stosunek wydatków na aktywne formy do ogółu wydatków	60,0 %	41,1 %	36,4 %	47,0%	58,7%	63,9%	72,0%

Zestawienie wydatków na programy rynkowe w latach 2010 – 2016 (łącznie ze środkami EFS)

Lata	Łączny limit (w mln zł)	Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec roku kalendarzowego	Średnia kwota przypadająca na 1 zarejestrow. bezrobotnego (w tys. zł)	Liczba osób objętych aktywizacją w danym roku kalendarzowym	Średni koszt aktywizacji 1 osoby bezrobotnej (w tys. zł)
2010	10,3 mln zł	4504	2,3	1335	7,72
2011	5,4 mln zł	4888	1,1	824	6,55
2012	6,8 mln zł	5338	1,3	975	6,97
2013	10,7 mln zł	5185	2,1	1280	8,35
2014	13,2 mln zł	3761	3,5	1486	8,88
2015	12,8 mln zł	2498	5,1	1549	8,26
2016	11,3 mln zł	2032	5,6	1147	9,85

Wnioski z diagnozy sytuacji na lokalnym rynku pracy:

1. Struktura demograficzna mieszkańców powiatu wągrowieckiego w nadchodzącym okresie jest zdecydowanie niekorzystna: wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.
2. Niekorzystne zmiany struktury bezrobotnych: utrwalanie się zjawiska długotrwałego bezrobocia, wzrost bezrobocia wśród osób w wieku niemobilnym. Mimo regularnego wzrostu odsetka osób posiadających wyższe wykształcenie największy udział stanowią bezrobotni o najniższych kwalifikacjach. Niezmiennie też wśród bezrobotnych dominuje grupa osób nie posiadających zawodu.
3. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych – systematyczny i konsekwentny – jest dobrym sygnałem dla rynku pracy. Jednak bez zewnętrznego wsparcia przedsiębiorczości proces ten może ulec zahamowaniu.
4. Dostępność środków finansowych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu jest w ostatnich latach zadowalająca. Jednak uzależnienie źródła finansowania od sytuacji na rynku pracy (odwrotnie proporcjonalne do poziomu bezrobocia) może w przypadku pogorszenia parametrów rynkowych utrudnić skuteczną interwencję.
5. Niekorzystne prognozy demograficzne w kontekście zaspokojenia potrzeb pracodawców kładą przykład jak największą wagę do uaktywnienia jak największej liczby potencjalnych pracobiorców.
6. Niski poziom kwalifikacji potencjalnych pracobiorców wskazuje na konieczność promocji i wsparcia rozwoju zawodowego bezrobotnych i pracowników.

III. Cele, zadania i działania Programu

Misja programu:

Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców warunkiem wzrostu konkurencyjności i poprawy warunków życia w powiecie

Cel główny:

Wzrost poziomu zatrudnienia wśród mieszkańców powiatu wągrowieckiego

Cele szczegółowe:

1. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych i ograniczanie skutków bezrobocia
2. Promocja i wspieranie przedsiębiorczości
3. Edukacja dla rynku pracy
4. Podnoszenie poziomu świadczenia usług przez Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu

Zadania realizacyjne:

1. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych i ograniczanie skutków bezrobocia

1.1 Aktywizacja zawodowa bezrobotnych i poszukujących pracy, w szczególności długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 30 roku życia oraz po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych

pożądany rezultat: przygotowanie bezrobotnych do powrotu lub wejścia na rynek pracy;

Działania:

- 1.1.1. Świadczenie usług pośrednictwa pracy dla pracodawców i bezrobotnych oraz poszukujących pracy
- 1.1.2. Świadczenie usług doradczych zarówno bezrobotnym i poszukującym pracy, jak i pracodawcom
- 1.1.3. Organizowanie i finansowanie subsydiowanego zatrudnienia
- 1.1.4. Organizowanie i finansowanie staży
- 1.1.5. Organizowanie i finansowanie form wsparcia podnoszących lub zmieniających kwalifikacje i umiejętności
- 1.1.6. Promocja aktywnych postaw na rynku pracy

- 1.1.7. Realizacja programów aktywizacji osób do 30 roku życia, ze szczególnym naciskiem na najmłodszych bezrobotnych do 25 roku życia
- 1.1.8. Realizacja programów aktywizacji długotrwale bezrobotnych
- 1.1.9. Realizacja programów aktywizacji bezrobotnych, którzy ukończyli 50 rok życia, a w szczególności - po 55 roku życia
- 1.1.10. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych rodziców małych dzieci, w szczególności kobiety wychowujące dzieci do 3 roku życia

Aktywizacja zawodowa bezrobotnych mieszkańców powiatu wągrowieckiego stanowi odpowiedź na potrzeby osób, które wkraczają lub powracają na rynek pracy. Zadanie to obejmuje wszelkie dostępne formy wsparcia uprawnionych osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w szczególności różnego rodzaju formy subsydiowania zatrudnienia u pracodawców, umożliwianie zdobycia doświadczenia zawodowego czy przygotowania do wykonywania pracy / zawodu poprzez systemy staży na stanowiskach pracy u pracodawców. Na większą uwagę zasługiwać będą bezrobotni pozostający w szczególnej sytuacji na rynku pracy: długotrwale bezrobotni, bezrobotni do 30 roku życia, bezrobotni, którzy przekroczyli 50 rok życia oraz osoby niepełnosprawne. Dodatkowego wsparcia wymagać też będą rodzice małych dzieci powracający na rynek pracy, szczególnie kobiety wychowujące dzieci do 3 roku życia. Dużych trudności w odnalezieniu się na rynku doznają także bezrobotni po 55 roku życia, stąd należy im udzielić jak największego wsparcia. Wymienione powyżej grupy osób powinny mieć pierwszeństwo w dostępie do wsparcia zarówno subsydiowanego z dostępnych środków finansowych, jak i do pomocy w ponownej integracji ze środowiskiem zawodowym.

1.2. Pozyskiwanie środków finansowych na realizację aktywizacji zawodowej klientów

pożądany rezultat: zwiększenie możliwości wsparcia klientów;

Działania:

- 1.2.1. Rozpoznawanie dostępnych źródeł i aplikowanie o środki finansowe na aktywizację zawodową klientów Urzędu
- 1.2.2. Promocja wsparcia finansowego wśród klientów Urzędu

Dostępne środki finansowe przeznaczone na wsparcie aktywizacyjne osób bezrobotnych poszukujących pracy są uzależnione od zewnętrznych czynników, co może prowadzić do sytuacji ich niedoboru w stosunku do potrzeb. Dlatego pozyskiwanie środków dodatkowych (przede wszystkim z rezerwy Funduszu Pracy) będzie miało duże znaczenie w procesie aktywizacji zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy. Informacja o różnych formach wsparcia finansowego klientów Urzędu pozwoli na efektywne zaspokojenie potrzeb w tym zakresie pracodawców i poszukujących zatrudnienia.

1.3. Rozwój pośrednictwa pracy

pożądany rezultat: wzmocnienie współpracy z pracodawcami, lepsze zaspokojenie potrzeb potencjalnych kandydatów do pracy

Działania:

- 1.3.1. Pozyskiwanie i realizacja ofert pracy
- 1.3.2. Organizowanie giełd pracy i targów pracy
- 1.3.3. Realizacja niestandardowych inicjatyw skierowanych do pracodawców o charakterze informacyjnym
- 1.3.4. Przygotowywanie opracowań i badań dotyczących zapotrzebowania na rynku pracy.

Świadczenie usług pośrednictwa pracy ma kluczowe znaczenie w procesie równoważenia popytu i podaży na rynku pracy. Skuteczne, dynamiczne obsadzanie miejsc pracy zgodnie z potrzebami pracodawców jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstw lokalnych. Zaspokojenie potrzeb pracodawców wpływa także na dobry poziom współpracy między pracodawcami a Urzędem, co może pozytywnie wpływać także na ograniczanie tzw. szarej strefy w zatrudnieniu. W procesie pośrednictwa pracy niebagatelną rolę odgrywa też odpowiednie uświadamianie, informowanie i motywowanie potencjalnych kandydatów do pracy. Nieodzownym elementem tego będą analizy zapotrzebowania na zawody i umiejętności (rankingi zawodów, barometr zawodów).

2. Promocja i wspieranie przedsiębiorczości

- 2.1. Promowanie przedsiębiorczości osób bezrobotnych i innych uprawnionych, w szczególności poprzez wspieranie w podejmowaniu działalności gospodarczej

pożądany rezultat: zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych w powiecie;

Działania:

- 2.1.1. Promocja przedsiębiorczości wśród bezrobotnych i poszukujących pracy (spotkania informacyjne, doradcze, informacja o dostępnych formach wsparcia)
- 2.1.2. Pozyskiwanie środków finansowych na wspieranie osób zainteresowanych otwarciem działalności gospodarczej
- 2.1.3. Udzielanie wsparcia finansowego bezrobotnym i poszukującym pracy na otwarcie własnej firmy.

Otwieranie działalności gospodarczej przez bezrobotnych jest jedną z bardziej efektywnych form aktywności, przeznaczonych dla osób przedsiębiorczych i posiadających określone kwalifikacje lub umiejętności. Często jednak osoby takie nie dysponują zasobami materialnymi do ziszczenia swoich planów. Wsparciem dla nich są różnego rodzaju dofinansowania i pożyczki celowe. Takie systemy wsparcia wzmacniają jednocześnie legalne funkcjonowanie podmiotów i stanowią nierzadko dobry początek do tworzenia kolejnych miejsc pracy.

2.2. Wspieranie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wspieranie pracodawców przy tworzeniu stanowisk pracy

pożądany rezultat: wzrost liczby miejsc pracy w powiecie;

Działania:

- 2.2.1. Promocja możliwości uzyskania wsparcia przy tworzeniu miejsc pracy – działania informacyjne i doradcze
- 2.2.2. Pozyskiwanie środków finansowych na wsparcie tworzenia miejsc pracy: refundację kosztów utworzenia stanowisk pracy i subsydiowanie zatrudnienia
- 2.2.3. Organizowanie i finansowanie form wsparcia tworzenia stanowisk pracy poprzez dostępne narzędzia aktywizacyjne
- 2.2.4. Promocja legalnego zatrudnienia poprzez spotkania informacyjne i doradcze
- 2.2.5. Promocja elastycznego zatrudnienia wśród pracodawców.

Tworzenie nowych miejsc pracy przez pracodawców i przedsiębiorców ma kluczowe znaczenie dla rynku pracy. Systemy subsydiów i dofinansowań rekompensują pracodawcom niższe od oczekiwanych kwalifikacje i umiejętności przyszłych pracowników. Są też często jedyną możliwością powrotu lub wejścia na rynek pracy osób pozostających w szczególnej sytuacji zawodowej lub życiowej.

3. Edukacja dla rynku pracy

3.1. Wspomaganie procesu podnoszenia i dostosowywania kwalifikacji i umiejętności zawodowych do potrzeb pracodawców

pożądany rezultat: dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy;

Działania:

- 3.1.1. Organizowanie i finansowanie szkoleń, kursów i innych form podnoszenia kwalifikacji przez osoby bezrobotne i poszukujące pracy
- 3.1.2. Promocja i finansowanie indywidualnych szkoleń i kursów dla uprawnionych osób
- 3.1.3. Współfinansowanie szkoleń pracowników
- 3.1.4. Promocja i organizowanie szkoleń w zakresie nowoczesnych technologii i języków obcych

Brak określonych kwalifikacji, umiejętności lub uprawnień jest często przyczyną niepowodzeń w poszukiwaniu miejsca pracy. Deficyt można ograniczyć poprzez system wsparcia podnoszenia kwalifikacji: szkolenia, kursy, nabywanie uprawnień, certyfikacji. Deficyt kwalifikacji może być też zagrożeniem utrzymania miejsca pracy przez pracowników: zewnętrzne wsparcie pracodawcy w dostosowywaniu kwalifikacji może mieć tutaj kluczowe znaczenie.

3.2. Wzmocnienie roli poradnictwa zawodowego

pożądany rezultat: większa świadomość klientów co do swoich możliwości i braków na rynku pracy;

Działania:

- 3.2.1. Udzielanie porad indywidualnych klientom Urzędu
- 3.2.2. Udzielanie porad grupowych klientom Urzędu
- 3.2.3. Organizowanie spotkań z zakresu informacji zawodowej dla klientów Urzędu
- 3.2.4. Upowszechnianie wśród klientów badań i analiz dotyczących zapotrzebowania rynku pracy (rankingi zawodów, Barometr zawodów)

Informacja o rynku pracy oraz o własnych predyspozycjach i możliwościach odgrywa kluczową rolę w procesie przygotowywania się do wejścia na rynek pracy w przypadku osób młodych. Jest też ważna dla tych, którzy utracili pracę i próbują odnaleźć się na nowo w sferze zawodowej.

3.3. Rozwój poradnictwa zawodowego dla szkół

pożądany rezultat: celniejsze wybory drogi rozwoju zawodowego przez młodzież;

Działania:

- 3.3.1. Współpraca ze szkołami wszystkich szczebli w obszarze udzielania informacji na temat potrzeb rynku pracy
- 3.3.2. Współpraca ze szkołami wszystkich szczebli w zakresie świadczenia usług poradnictwa zawodowego uczniom

Wybór zawodu przez młodzież powinien być poprzedzony uzyskaniem przez nią kompleksowej informacji o wymogach danego zawodu oraz o osobistych predyspozycjach i możliwościach. Stąd konieczność nawiązywania kontaktu z młodzieżą jak najwcześniej, tak aby przyszły obrany kierunek kształcenia spełnił oczekiwania młodego człowieka i pozwolił mu na znalezienia pracy po zakończeniu edukacji.

4. Podnoszenie poziomu świadczenia usług przez Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu

4.1. Wspieranie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu

pożądany rezultat: dostosowanie umiejętności pracowników PUP do nowych warunków lokalnego rynku pracy;

Działania:

- 4.1.1. Rozpoznawanie potrzeb szkoleniowych pracowników
- 4.1.2. Organizowanie i finansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje i umiejętności

Zachodzące na rynku pracy zmiany wymuszają na pracownikach Urzędu stałe podnoszenie kwalifikacji i umiejętności, aby skutecznie, profesjonalnie i efektywnie realizować zadania instytucji rynku pracy.

4.2. Podnoszenie poziomu współpracy z partnerami rynku pracy w celu jak najlepszego rozpoznania potrzeb rynku pracy

pożądany rezultat: poprawa postrzegania usług świadczonych przez PUP przez partnerów rynku pracy;

Działania:

- 4.2.1. Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z pracodawcami
- 4.2.2. Promocja usług Urzędu wśród klientów, w szczególności przy zastosowaniu nowoczesnych technologii
- 4.2.3. Inicjowanie i realizowanie wspólnych projektów i przedsięwzięć
- 4.2.4. Współpraca z partnerami rynku pracy w obszarze przedsiębiorczości, edukacji i rynku pracy
- 4.2.5. Monitoring poziomu zadowolenia ze świadczonych usług i / lub współpracy

Urząd pracy jako realizator lokalnej polityki rynku pracy powinien dbać o jak najszersze i najlepsze kontakty z uczestnikami rynku pracy: pracodawcami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami edukacyjnymi i innymi partnerami. Dobrze i sprawnie funkcjonująca współpraca partnerów przekłada się na dobrze i sprawnie funkcjonujący rynek.

4.3. Zwiększenie indywidualizacji obsługi klientów

pożądany rezultat: dostosowanie struktury i zakresu działań urzędu do potrzeb klientów;

Działania:

- 4.3.1. Dostosowywanie struktury organizacyjnej Urzędu do aktualnej sytuacji na rynku pracy i wykonywanych zadań
- 4.3.2. Podniesienie jakości pracy indywidualnej z klientem: profesjonalna obsługa zarówno w obszarze formalnym jak i aktywizującym.

Indywidualizacja obsługi klientów pozwala na lepsze rozpoznanie i zaspokojenie jego potrzeb. Należy jednak mieć na względzie, że profesjonalizacja usług i ich indywidualizacja jest możliwa wyłącznie przy wystarczających zasobach pracowniczych.

IV. Źródła finansowania Programu

Głównymi źródłami finansowania Programu na Rzecz Zatrudnienia w Powiecie Wągrowieckim do 2020 roku będą:

1. Fundusz Pracy - algorytm

Podstawowym źródłem finansowania działań określonych w Programie są środki Funduszu Pracy. Fundusz Pracy (FP) jest państwowym funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Środki Funduszu Pracy ustalane są dla każdego samorządu powiatowego (powiatowego urzędu pracy) przez Ministra na podstawie algorytmu, uwzględniającego w szczególności liczbę bezrobotnych i stopę bezrobocia oraz efektywność działań aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

2. Fundusz Pracy – rezerwa

Plan finansowy środków Funduszu Pracy zawiera tzw. rezerwę, która może być przeznaczona przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację działań aktywizacyjnych w określonych, wymagających interwencji, obszarach. O środki z rezerwy Funduszu Pracy można ubiegać się pod warunkiem spełnienia określonych na dany rok budżetowy kryteriów i zasad.

3. Europejski Fundusz Społeczny

Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu realizuje w okresie do 2020 roku dwa projekty współfinansowane ze środków europejskich:

- projekt przeznaczony dla młodych bezrobotnych do 29 roku życia – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER)
- program przeznaczony dla bezrobotnych po 30 roku życia, w szczególności: długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych kobiet, bezrobotnych o niskich kwalifikacjach oraz niepełnosprawnych w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (WRPO).

Obydwa projekty realizowane są w rocznych odcinkach budżetowych.

4. Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Środki finansowe Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) są wydzieloną częścią Funduszu Pracy. KFS przeznaczony jest na finansowanie rozwoju zawodowego pracowników. Szczegółowe obszary wsparcia są corocznie określane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, po konsultacjach z partnerami społecznymi, w szczególności Radą Rynku Pracy.

5. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) są przyznawane samorządowi powiatowemu w rocznych okresach budżetowych na realizację rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Powyższe źródła finansowania działań Programu w dużej mierze zależą od aktualnej sytuacji na rynku pracy, tj. od liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia, a także od liczby osób niepełnosprawnych (w przypadku PFRON).

Szacuje się, że większość dostępnych środków finansowych pochodzić będzie z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego oraz środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych stanowić będą około 2 – 5 % wszystkich dostępnych środków.

V. Monitoring realizacji Programu

Program Na Rzecz Zatrudnienia w Powiecie Wągrowieckim do 2020 roku będzie podlegał stałemu monitoringowi postępu jego realizacji. Zadanie to wykonywać będzie powołany do tego zespół, w którego skład wejdą wyznaczeni pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu.

Ocena postępu realizacji programu dokonywana będzie w rocznych odcinkach budżetowych. Wnioski wynikające z monitoringu częściowego posłużą do ewentualnych modyfikacji założeń, celów i zadań Programu.

Podstawą monitoringu i oceny przebiegu realizacji programu będą mierniki ustalone dla każdego z celów Programu:

1. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych i ograniczanie skutków bezrobocia

- a. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych i poszukujących pracy, w szczególności długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 30 roku życia oraz po 50 roku życia i osób niepełnosprawnych
mierniki: liczba zarejestrowanych bezrobotnych, liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych; liczba zaktywizowanych długotrwale bezrobotnych; udział bezrobotnych poddanych aktywizacji, liczba i udział bezrobotnych do 30, po 50 roku życia, liczba i udział niepełnosprawnych
- b. Pozyskiwanie środków finansowych na realizację aktywizacji zawodowej klientów
mierniki: kwota środków FP, EFS, PFRON i KFS pozyskana przez PUP, średnia wartość dostępnych środków w przeliczeniu na 1 bezrobotnego)
- c. Rozwój pośrednictwa pracy
mierniki: liczba wizyt u pracodawców, liczba giełd pracy, targów pracy, liczba dostępnych ofert pracy

2. Promocja i wspieranie przedsiębiorczości

- a. Promowanie przedsiębiorczości osób bezrobotnych i innych uprawnionych, w szczególności poprzez wspieranie w podejmowaniu działalności gospodarczej
mierniki: liczba udzielonych dotacji, kwota środków wydatkowanych na dotacje,
- b. Wspieranie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wspieranie pracodawców przy tworzeniu stanowisk pracy
mierniki: liczba udzielonych refundacji stanowisk pracy, wynagrodzenia, wartość środków wydatkowanych na ten cel

3. Edukacja dla rynku pracy

- a. Wspomaganie procesu podnoszenia i dostosowywania kwalifikacji i umiejętności zawodowych do potrzeb pracodawców
mierniki: liczba przeszkolonych bezrobotnych, poszukujących pracy lub innych uprawnionych, liczba pracodawców, którzy skorzystali z KFS, liczba przeszkolonych z KFS, wartość środków wydatkowanych z FP, EFS i PFRON, wartość środków

wydatkowanych z KFS, liczba szkoleń z uwzględnieniem nowoczesnych technologii i języków obcych

- b. Wzmocnienie roli poradnictwa zawodowego
mierniki: liczba udzielonych porad indywidualnych, liczba udzielonych porad grupowych, liczba uczestników informacji zawodowych
- c. Rozwój poradnictwa zawodowego dla szkół
mierniki: liczba spotkań doradczych w szkołach i w siedzibie PUP, liczba uczniów uczestniczących w spotkaniach doradczych,

4. Podnoszenie poziomu świadczenia usług przez Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu

- a. Wspieranie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu
mierniki: liczba przeszkolonych pracowników, liczba szkoleń podnoszących kwalifikacje
- b. Podnoszenie poziomu współpracy z partnerami rynku pracy w celu jak najlepszego rozpoznania potrzeb rynku pracy
mierniki: liczba zawartych porozumień partnerskich/ projektów partnerskich, liczba wspólnych przedsięwzięć, badanie poziomu satysfakcji klientów
- c. Zwiększenie indywidualizacji obsługi klientów
mierniki: liczba bezrobotnych przypadających na 1 doradcę klienta /pośrednika pracy/ doradcę zawodowego, liczba ustalonych i realizowanych IPD

Sprawozdanie z realizacji rocznych odcinków budżetowych oraz po zakończeniu Programu zostanie przedstawione Radzie Powiatu Wągrowieckiego oraz Powiatowej Radzie Rynku Pracy w Wągrowcu.

Ocena realizacji etapów Programu pozwoli także na podjęcie decyzji o konieczności wprowadzania ewentualnych modyfikacji tak, aby w jak największym stopniu osiągnąć zakładane efekty i rezultaty.

Opracowanie programu:

Marcin Kowalczyk
Beata Korpowska
Sławomir Maciaszek
Maria Sacha